

Juxtaposed Prosodic Variants in Greek and Latin Poetry*)

By NEIL HOPKINSON, Cambridge

pars te Furippum uocitat, pars uero Furippum,
altera producens, altera corripuens.
elige utrum malis: aut tende aut corripe nomen:
conueniet quoduis, fur furiose, tibi.

epigr. Bob. 41

'Hellenistic' affectation of juxtaposed prosodic variants is well known; but in general only the most obvious cases have been remarked. My aims are 1. to collect and supplement examples of such variation assembled by the commentators¹); 2. to show that the technique is not restricted to repetition within a single line; 3. to demonstrate that ἄρεξ ἄρεξ (E 31 = 455) is only the most notable of several Homeric precedents; 4. to sketch some ways in which Roman poets adopted prosodic variation as a stylistic feature.

Attempts to distinguish 'intentional' from '(co-) incidental' repetition are vain; nor shall I invoke 'metrical exigency'. With a few exceptions, juxtaposition has defined itself as 'repetition within four verses or less'—a definition which perhaps casts more light on my own memory than on the boundary between significant and nonsignificant repetition.

1. *Homer and Hesiod* Amongst reasons for the existence of variants are a) lengthening of short vowels in arsis by conversion to the corresponding long vowel or by gemination of the following consonant²); b) genuine variation of vowel-grade within the root;

*) I should like to thank Dr J. Diggle for useful comments on a draft of this article.

¹) Schneider and McLennan on Call. h. 1.54, Jebb on S. Ant. 1310, Headlam on Hds. 7.115, Gow on Theoc. 6.19, Munro on Lucr. 4.1259; further L. Müller *De re metrica* (Leipzig 1861) 47f., W. Schulze *Quaestiones epicae* (Gütersloh 1892) 129, F. Lapp *De Callimachi Cyrenaei tropis et figuris* (diss. Bonn 1965) 120ff., D. Fehling *Die Wiederholungsfiguren und ihr Gebrauch bei den Griechen vor Gorgias* (Berlin 1969) 178f., R. Kassel, 'Quod uersu dicere non est' *ZPE* 19 (1975) 211ff.

²) Here I am concerned only with effects, not with causes: see further Schulze op.cit., W. Leaf *The Iliad* 1 (2nd. ed., London 1900) 590ff., P. Chantraine *Grammaire homérique* 1 (Paris 1948) 195ff., W. F. Wyatt *Metrical Lengthening in Homer* (Rome 1969).

c) alternative dialectal forms of the same word. Quite frequently contrasting forms are juxtaposed:

- ρ 518ff. ὥς δ' ὅτ' αἰοιδὸν ἀνήρ ποτιδέρεται, ὅς τε θεῶν ἔξ
αἰείδῃ δεδαῶς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσι,
τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκονέμεν, ὅπποτ' αἰείδῃ.
- μ 104f. τῷ δ' ὑπο δῖα Χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ·
τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίστην ἐπ' ἡματι, τρὶς δ' ἀναρροιβδεῖ.
- E 31 = 455 Ἄρες Ἄρες βροτολοιγέ, μαιφόνε, τειχεσιπλῆτα
- O 112f. Ἀσκάλαφος, τὸν φησὶν δν ἔμμεναι ὄβριμος Ἀρης.
ὥς ἔφατ', αὐτὰρ Ἀρης θαλερῶ πεπλήγετο μηρῶ.
- Λ 547 ἐντροπαλιζόμενος, ὀλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβων
- h. Ap. 495f. ὥς ἐμοὶ εὖχεσθαι δελφινίῳ· αὐτὰρ ὁ βωμὸς
αὐτὸς δελφίνιος καὶ ἐπόπιος ἔσσεται αἰεῖ.³⁾
- Γ 357f. διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαϊδάλου ἡρήρειστο.
- N 130 φράξαντες δόρυ δουρί, σάκος σάκει προθελύμνω
- ι 74f. ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἡματα συνεχὲς αἰεῖ| κείμεθ'.
- Λ 677ff. ληίδα δ' ἐκ πεδίου συνελάσσομεν ἥλιθα πολλήν,
πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πῶεα οἰῶν,
τόσσα σὺν σὺν σὺν σὺν, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν.
- χ 373f. ὄφρα γνῶς κατὰ θυμόν, ἅταρ εἴπησθα καὶ ἄλλω,
ὥς κακοεργίης εὐεργεσίῃ μέγ' ἀμείνων.
- Ψ 597ff. τοῖο δὲ θυμὸς
ἰάνθη ὥς εἴ τε περὶ σταχύεσσιν ἔέρση
ληίου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι·
ὥς ἄρα σοι, Μενέλαε, μετὰ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
- τ 431f., 435 αἰπὸν δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλη
Παρηησοῦ, τάχα δ' ἱκανὸν πτόχας ἡνεμοέσσας·
οἱ δ' ἐς βῆσαν ἱκανὸν ἐπακτῆρες.
- h. Ven. 97f. ἥ τις νυμφάων αἶ τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται
ἥ νυμφῶν αἶ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσιν.
- ρ 537ff. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνήρ
οἶος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρῇν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἱκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
αἰψά κε σὺν ᾧ παιδί βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.

³⁾ Doubtful: (1) *δελφίνιος* M, editores plerique: *δέλφιος* uel *-ειος* cett. (2) perhaps *δελφίνιος* in 496.

- μ 348ff. εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων
νῆ' ἐθέλῃ ὀλέσσαι, ἐπὶ δ' ἔσπωνται θεοὶ ἄλλοι,
βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανῶν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι
ἢ δητὰ στρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.
- Ξ 454ff. οὐ μὰν αὐτ' ὁτ'ω μεγαθύμου Πανθοῖδαο
χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς ἄλιον πηδῆσαι ἄκοντα,
ἀλλὰ τις Ἀργείων κόμισε χροῖ, καί μιν ὁτ'ω
αὐτῷ σκηπτόμενον κατίμεν δόμεν Ἄιδος εἴσω.
- Hes. op. 380 πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη.
- P 461f. ῥέα μὲν γὰρ φεύγεσκεν ὑπὲκ Τρώων ἐρυμαγδοῦ,
ῥεῖα δ' ἐπαΐξασκε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων.
- Hes. op. 5ff. ῥέα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει,
ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει καὶ ἄδηλον ἀέξει,
ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν καὶ ἀγήνορα κάρφει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης.⁴⁾
- λ 110ff. τὰς εἰ μὲν κ' ἄσινεας ἐάας νόστου τε μέδῃαι,
καὶ κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἰκοισθε·
εἰ δέ κε σίνῃαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον.
- Ψ 703ff. τὸν δὲ δυωδεκάβοιον ἐνὶ σφίσι τῖον Ἀχαιοί·
ἀνδρὶ δὲ νικηθέντι γυναικ' ἐς μέσσον ἔθηκε,
πολλὰ δ' ἐπίστατο ἔργα, τίον δέ ἐτεσσαράβοιον.
- Z 235f. ὃς πρὸς Τυδεΐδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε
χρύσεια χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.
- h. Ap. 8ff. τόξον ἀνεκρέμασε πρὸς κίονα πατρὸς ἐοῖο
πασσάλου ἐκ χρυσέου· τὸν δ' εἰς θρόνον εἴσεν ἄγουσα·
τῷ δ' ἄρα νέκταρ ἔδωκε πατὴρ δέπαϊ χρυσεῖω.

2. *Later Greek Poetry* Prosodic variation is largely restricted to dactylic verse, though tragedy exploited the alternatives before mute + liquid. It seems ⁵⁾ that the καλλά/καλά-type became popular first in Hellenistic poetry: the great range of traditional hexameter variants provided ample resources. Extraordinary even by Hellenistic standards is Call. h. 1, with six examples in ninety-six lines ⁶⁾.

⁴⁾ Triple variation: ῥεα, ῥεα, ῥεῖα.

⁵⁾ Antimachus's rôle may well have been important.

⁶⁾ 2 (αἰεῖ-αἰέν), 6~50f. (Ἰδαίοισιν ἐν οὐρεσι-Ἰδαίοις ἐν ὄρεσι), 36 (τε), 42f. (ἐπὶ Κνωσοῖο-ἐγγύθι Κνωσοῦ), 55 (καλά), 64 (τόσσον ὅσον). Cf., too, 4 νιν~40 μιν, 8 ὦ ἀνα~33 ὄνα, 10 Πείη~21 Πέη, 17 χρῶτα~32 χροῖα, 30 θεά(?)~37 θεή, 43 ἔσαν~60 ἦσαν, 81 πτολίεθρα~82 πολίεσσιν.

a) *Same word, variant prosody*

riddle ap. *AP* 14.111: ἄγονος ἐξ ἀγόνων, βελεηφόρος, ἔμβρεφος,
ἄρσις.

Call. h. 2.83f.: αἰεὶ δέ τοι ἀέναον πῦρ,
οὐδέ ποτε χθιζὸν περιβόσκειται ἄνθρακα τέφρη.

Theoc. 16.1ff.: αἰεὶ τοῦτο Διὸς κούραις μέλει, αἰὲν ἀοιδαῖς,
ὑμνεῖν ἀθανάτους, ὑμνεῖν ἀγαθῶν κλέα ἀνδρῶν.
Μοῖσαι μὲν θεαὶ ἐντι, θεοὺς θεαὶ αἰείδοντι·
ἄμμες δὲ βροτοὶ οἶδε, βροτοὺς βροτοὶ αἰίδωμεν.⁷⁾

Greg. Naz. c. 1.2.9.64f., *Migne* 37.672:
μακρός μοι βίος ἐστί, καὶ οὐκ ἐθέλω βιότοιο
λύσιν, ἄκος ποθέων, ἄκος δέ τε τῇλ' ἀπ' ἐμεῖο.

Nonn. Paraphr. 1.209 = 3.52, 5.89, 8.153, 10.1, 13.89, 14.49, 16.68:
μάρτυρον ἐμπεδόμυθον ἀμὴν ἀμὴν σέβας ἔστω.

[*Opp.*] *cyn.* 3.220: ἄνερ, ἄνερ, τί νῦν σεῖο προσώπατα τρηχύνονται;
Rhian. fr. 13.2f., p. 12 *Pow.*: τοῦ δὲ κλυτὸς ἐκγένετ' Ἄπις,
ὃς ῥ' Ἀπίην ἐφάτιξε καὶ ἀνέρας Ἀπιδανῆας.

Man. 1 [5 *Köchly*] 139, p. 89 ed. 1851, p. 90 ed. 1858:
Ἄρες Ἄρες κακοεργὲ καὶ ἀνδράσι καὶ μακάρεσσιν

Nonn. D. 29.328: Ἄρες Ἄρες, σὺ μὲν εὔδε, δυσίμερε, μοῦνος ἰαύων.

Nonn. D. 36.259: Ἄρες Ἄρες, λίπε τόξα καὶ ἀσπίδα καὶ σέο λόγχην.

Coluth. 178: οὐ σοι Ἀρης ἐπάρηξε, καὶ εἰ δορὶ μαίνεται Ἀρης⁸⁾.

Greg. Naz. AP. 8.6.1f.: ἐνθάδε Βασιλίοιο Βασιλίου ἀρχιερεῖα
θέντο με Καίσαρες, Γρηγορίοιο φίλον.

E. Supp. 42f.: ἵκετεύω σε, γεραία, γεραιῶν ἐκ στομάτων πρὸς γόνυ
πίπτουσα τὸ σόν⁹⁾.

S. Ant. 1310f.: δειλαῖος ἐγώ, αἰαῖ, | δειλαία δὲ συγκέκραμαι δύα¹⁰⁾.
uit. Hom. 467f., vol. 5 p. 214 *Allen*:

δῶμα προσετραπόμεσθ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο,
ὃς μέγα μὲν δύναται, μέγα δὲ βρέμει, ὄλβιος αἰεῖ.

Call. h. 2.1f.: οἷον ὁ τῶπόλλωνος ἐσείσατο δάφνινος ὄρηξ,
οἷα δ' ὄλον τὸ μέλαθρον· ἐκὰς ἐκὰς ὅστις ἀλιτρός.

⁷⁾ N.b. αἰεῖ-αἰὲν (see next section) and ὑμνεῖν varied in arsis/thesis. For variation of αἰεῖν cf. p. 518ff. (above).

⁸⁾ Livrea ad loc. notes the pun on ἀρηξε.

⁹⁾ Ionics.

¹⁰⁾ Dochmiacs: -υυυυυ-/---υυ---υυ.

riddle ap. *AP* 14.9.1f.:

ἄνδρ' ἐμὸν ἔκταν' ἐκυρός, ἐκυρόν δ' ἔκτανεν ἀνὴρ.
καὶ δαήρ ἐκυρόν καὶ ἐκυρὸς γενέτην.

Arat. 990ff.: μάλα κεν τόθ' ὑπεύδιος εἴης.

εὐδιός κ' εἴης καὶ ὅτε πλατέος παρὰ πόντου
φαίνεται χθαμαλή νεφέλη.

A. R. 1.1109ff.: οἱ δ' ἄρα λυσάμενοι *Τερῆς* ἐκ πείσματα *Πέτρης*

ἤρεσαν ἐς λιμένα *Θρηίκιον*. ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαῖνον, πανροτέρους ἐτάρων ἐν νηὶ λιπόντες.
τοῖσι δὲ *Μακριάδες* σκοπιαὶ καὶ πᾶσα περαίη
Θρηικήης ἐν χερσὶν εἰς προφαίνεται' ἰδέσθαι.

Ar. Pax 202: χυτρίδια καὶ σανίδια κάμπορίδια

Ar. fr. 247.2, vol.1 p.454 Kock = *Danaïdes* fr. 9, vol. 2(2) p.1050
Meineke:

ὀσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια

Ephipp. fr. 15.4, vol. 2 p. 259 K., vol. 3 p. 334 Mein.:

... ὀσίας ἐνεκ' ἀρκεῖ τευθίδια, σηπίδια.

Call. h. 2.25 ≈ 80,103: ἰὴ ἰὴ φθέγγεσθε· κακὸν μακάρεσσιν ἐρίζειν.

A. R. 2.1131ff.: ἀλλ' ἰκέτας ξείνους Διὸς εἵνεκεν αἰδέσασσθε

Ξεινίου Ικεσίου τε. Διὸς δ' ἄμφω ἰκέται τε/καὶ ξεῖνοι.

Theoc. 8.19 = 22: λευκὸν κηρὸν ἔχοισαν ἴσον κάτω ἴσον ἄνωθεν [sc.
σύριγγα]

Chaerem. AP 7.721.1f. = Gow/Page *Hellenistic Epigrams* 1368f.:

†τοῖς ἄργει παρθεν† ἴσαι χέρεις, ἴσα δὲ τεύχη
συμβάλομεν, *Θυρέαι* δ' ἦσαν ἀεθλα δορός.

Nic. fr. 70.13f., p.81 Schneider, p.146ff. Gow/Scholfield:

ἄλλοτε δ' αὖ λευκὸν γλεῦκος συστάμνισον ὄξει,
ἴσον ἴσῳ, τὰς δ' ἐντὸς ἐπιστύφας ἀλὶ κρύψαις.

anon. *API* 309.1f.: Τήιον ἀμφοτέρων με βλέπεις ἀκόρεστον ἐρώτων

πρέσβυν, ἴσον κούροις, ἴσον ἀδόντα κόραις.¹¹⁾

S. El. 148: ἃ *Ιτύν*, αἰὲν *Ἰτὺν* ὀλοφύρεται¹²⁾

Thgn. 15ff.: Μοῦσαι καὶ Χάριτες, κοῦραι Διὸς, αἶ ποτε Κάδμον

ἐς γάμον ἐλθοῦσαι καλὸν ἀείσαι' ἔπος,

“ὅττι καλὸν φίλον ἐστί, τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστί . . .”

Call. h. 1.55: καλὰ μὲν ἠέξευ, καλὰ δ' ἔτραφες, οὐράνιε Ζεῦ.

¹¹⁾ Double variation: see next section.

¹²⁾ 4 da.

Call. *AP* 12.51.3f. = *epigr.* 29.3f. Pfeiffer = G/P *HE* 1065f.:

καλὸς ὁ παῖς, Ἀχελῷε, λίαν καλός· εἰ δέ τις οὐχὶ
φησὶν—ἐπισταίμην μούνος ἐγὼ τὰ καλά.

Theoc. 6.19: πολλάκις, ὦ Πολύφαμε, τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφονται.

Rhian. *AP* 6.278.1 = G/P *HE* 3242:

παῖς Ἀσκληπιάδεω καλῶ καλὸν εἶσατο Φοῖβω.

Hds. 7.115: τὰ καλὰ πάντα τῆς καλῆσιν ἀρμόζει.

Leon. *AP* 7.726.10 = G/P *HE* 2420:

ἡ καλὰ καὶ καλῶς Πλατθὶς ὑφηναμένη

[Alcm.] *lyr. adesp. fr.* 9.2f., p. 186 Pow.:¹³)

παῖσαι παρθενικαί, παῖσαι καλὰ ἔμματα' ἐχοῖσα[ι],
καλὰ μὲν ἔμματα' ἐχοῖσαι . . .

Mel. *AP* 7.352ff. = G/P *HE* 4744ff.: πολλὰ δ' ὁ πικρὸς

αἰσχροὶ καθ' ἡμετέρης ἔβλυσε παρθενίης

Ἀρχίλοχος· ἐπέων δὲ καλὴν φάτιν οὐκ ἐπὶ καλὰ
ἔργα, γυναικεῖον δ' ἔτραπεν εἰς πόλεμον.

Mel. *AP* 12.154.3f. = G/P *HE* 4560f.:

καλὸς γάρ, ναὶ Κύπριν, ὅλος καλός· εἰ δ' ἀνηρός,
οἶδε τὸ πικρὸν Ἔρωσιν συγκεράσαι μέλιτι.

Satyr. *AP* 10.13.1: ἡ καλὸν αἰ δάφναι, καλὸν δ' ἐπὶ πνυθμέσιν ὕδωρ.

Greg. Naz. c. 2.1.12.602, Migne 37.1209f.:

οὗτος τὸ καλὸν σῶμα (πῶς γὰρ οὐ καλὸν
τὸ τῶν ἀρίστων;) μαργάροις συνέκλεισε.

Nonn. *D.* 15.399 = 403, 409, 414:

βούτης καλὸς ὄλωλε, καλὴ δέ μιν ἔκτανε κούρη.¹⁴)

Nonn. *Paraphr.* 10.39:

καλὸς ἐγὼ· ποιμὴν δὲ καλὸς περὶ μῆλα φυλάσσων.

anon. *AP* 3.4.1f.: μητροιὰν Κλυτίος καὶ κλυτονόος Πολυμήδης/
κτείνουσι . . .

A. R. 4.1240f., 1268f.: ἐνθ' ἄρα τούσγε

πλημυρίς· καὶ γάρ τ' ἀναχάζεται ἡπείροιο . . .
ἀλλὰ μιν αὐτῇ.

πλημυρίς ἐκ πόντοιο μεταχρονίην ἐκόμισσεν.

Machon 49f. Gow = Athen. 6.246 B

ὁ δεῖνα, παράδοξόν γε ποιεῖς πρᾶγμ', ὅτι
ἡ γραῦς ποιεῖ σ' ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀέλ.

¹³) Cf. U. Von Wilamowitz-Moellendorf *Sappho und Simonides* (Berlin 1913) 79 n. 1: he argues that the prosodic variation tells against Alcmæon as author.

¹⁴) Bucolic refrain.

Call. *h.* 1.36: πρωτίστη γενεή μετά γε Στύγα τε Φιλύρην τε

Greg. Naz. *AP* 8.178.3f.:

νῦν δέ με θῆρ ἐτίναξεν ἐφέστιος εἵνεκα χρυσοῦ·

ὥδε δ' ἐτινάχθη γείτονος ἐν παλάμαις.

Ar. fr. 678.3, vol. 1 p. 558 K., vol. 2(2) p. 1177 Mein.:

πολλὰ τοιαντὶ καὶ τοιαντὶ καὶ δεῦρο σχηματίσαντας

Call. *h.* 6.29ff.: θεὰ δ' ἐπεμαίνετο χώρῳ

δσσον Ἐλευσῖνι, Τριόπα θ' δσσον, ὀκκόσον Ἐννα.¹⁵⁾

ἀλλ' ὅκα Τριοπίδαισιν ὁ δεξιὸς ἄχθετο δαίμων,

τουτάκις ἂ χείρων Ἐρυσίχθονος ἄψατο βωλά.¹⁶⁾

Call. *h.* 2.108ff.: Ἀσσυρίου ποταμοῖο μέγας ῥόος, ἀλλὰ τὰ πολλὰ

λύματα γῆς καὶ πολλὸν ἐφ' ὕδατι συρφετὸν ἔλκει.

Διοῖ δ' οὐκ ἀπὸ παντὸς ὕδωρ φορέουσι μέλισσαι.

Theoc. 18.58 > Cat. 62.5, al.:

Ὑμῆν ὦ Ὑμέναιε, γάμῳ ἐπὶ τῷδε χαρείης.

b) Variant forms of same word

Call. *h.* 1.1f.: Ζηνὸς ἔοι τί κεν ἄλλο παρὰ σπονδῆσιν αἰεῖδεν

λώιον ἢ θεὸν αὐτόν, αἰεὶ μέγαν, αἰὲν ἄνακτα;¹⁷⁾¹⁸⁾

Theoc. 16.1: αἰεὶ τοῦτο Διὸς κούραις μέλει, αἰὲν ἀοιδοῖς.¹⁸⁾

Call. *h.* 4.251ff.: ἐπήεισαν δὲ λοχεῖη

Μουσάων ὄρνιθες, ἀοιδότατοι πετεηνῶν

(ἐνθεν ὁ παῖς τοσσάσδε λύρη ἐνεδήσατο χορδὰς

ὑστερον, ὅσσάκι κύκνοι ἐπ' ὠδίνεσσιν ἄεισαν).

Xenoph. fr. 27, vol. 1 p. 135 D.-K.:

ἐκ γαίης γὰρ πάντα καὶ ἐς γῆν πάντα τελευτᾷ.

Man. 2 [1 K.] 127f., p. 43 ed. 1851, p. 7 ed. 1858:

καὶ γόναθ' Ἡνιόχου, γουνός τ' ἔπι γοργοφόνοιο

δεξιτεροῦ Περσῆος.

Emped. fr. 90.2, vol. 1 p. 344 D.-K.

ὀξὺ δ' ἐπ' ὀξὺ ἔβη, δαερὸν δ' ἐποχεῖτο δαηρῶ.¹⁹⁾

¹⁵⁾ Note, too, variation of δσ(σ)ον: cf. next section.

¹⁶⁾ Variation based on the Homeric license of lengthening otherwise recalcitrant patronymics (e.g. Πρίαμος~Πριάμίδης): cf. C. T. Angermann *De patronymicorum Graecorum formatione* = *Studien zur griechischen und lateinischen Grammatik*, ed. G. Curtius 1 (Leipzig 1868) 1ff., Schulze op. cit. 150ff., Wyatt op. cit. 183ff.

¹⁷⁾ A third form, αἰεῖ, occurs at 1.9: cf. K. Kuiper *Studia Callimachea* 1 (Leiden 1896) 6.

¹⁸⁾ Both in context of singing Zeus/Ptolemy. A play on αἰεῖ-αἰεῖδεν?

- Call. *h.* 6.71, 70: καὶ γὰρ τᾷ Δάματρί συνωργίσθη Διώνυσος·
τόσσα Διώνυσον γὰρ ᾧ καὶ Δάματρα χαλέπτει.²⁰)
- [Opp.] *cyn.* 4.230 ff.: παρδάλιας καὶ δῶρα Διωνύσοιο δάμασσαν,
θηροφόνων δολερῶν δολερὴν πόσιν οἰνοχοεύντων,
οὐδὲν ἀλευομένων ζαθέοιο κότον Διονύσου.
- anon. *AP* 6.169.3f.: αὐήνας δ' ἀνέθηκε φιλακρήτω Διονύσῳ
τὸν τὰ Διωνύσου δῶρα λειζόμενον.
- Orph. fr. 237.3ff., p. 249 Kern:
ὃν δὴ νῦν καλέουσι Φάνητά τε καὶ Διώνυσον
Εὐβουλῆά τ' ἄνακτα καὶ Ἀνταύγην ἀρίδηλον·
ἄλλοι δ' ἄλλα καλοῦσιν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.
πρῶτος δ' ἐς φάος ἦλθε, Διώνυσος δ' ἐπεκλήθη.
- Call. *h.* 2.105ff.: ὁ Φθόνος Ἀπόλλωνος ἐπ' οὐατα λάθριος εἶπεν·
“οὐκ ἄγαμαι τὸν ἀοιδὸν δς οὐδ' ὅσα πόντος αἰεῖδει.”
τὸν Φθόνον ὀπόλλων ποδί τ' ἤλασεν ὧδέ τ' εἰπεν . . .
- Nonn. *D.* 48.502f.: τίς γαμίους δάροισι παραπλάζει φρένας ἄρκτου
εἰς Παφίην, ἐς Ἑρωτα; τίς ὠμίλησε λεαίνῃ;
- Greg. Naz. c. 2.1.12.766, Migne 37.1222:
καὶ σοῦ μέν ἐστι καὶ τὸ θάρσος, ὡς θράσος.
- Mel. *AP* 12.158.7 = G/P *HE* 4502:
ἰλαθ', ἄναξ, ἰληθι· σὲ γὰρ θεὸν ὦρισε δαίμων.
- Nic. *Al.* 268ff.: καί τε σὺ γυμνώσειας ἐντρεφέος νέα τέρφη
καστηνοῦ, καρύοιο λαχυφλοίοιο κάλυμμα,
νείαιραν τόθι σάρκα περὶ σκύλος αἶον ὀπάζει
δυσλεπέος καρύοιο τὸ Καστανὶς ἔτρεφεν αἶα.
- Call. *h.* 1.42f.: εὔτε Θεὸς ἀπέλειπεν ἐπὶ Κνωσοῖο φέρουσα,
Ζεῦ πάτερ, ἡ νύμφη σε (Θεναὶ δ' ἔσαν ἐγγύθι Κνωσοῦ)
- Pi. *O.* 9.56: κοῦροι κορᾶν καὶ φερτάτων Κρονιδᾶν
- Emped. fr. 117.1, vol. 1 p. 359 D.-K. = *AP* 9.569.1:
ἤδη γὰρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε.
- Call. *h.* 3.233ff.: ἡ μὲν τοι Προῖτός γε δῶν ἐκαθίσσατο νήους,
ἄλλον μὲν Κορίης, ὅτι οἱ συνελέξαο κούρας
οὐρεα πλαζομένας Ἀζήνια, τὸν δ' ἐνὶ Λούσοις.

¹⁹) Conjectural restoration by Diels.

²⁰) The elegant repetition, characteristic of Call., tells against excision of 70 (Ernesti) or 71 (Ruhnken); rather their order should be reversed, giving a smooth transition from particular instance to generalisation (thus Reiske, Meineke, Pfeiffer).

Antip. Thess.(?) *AP* 131.3f. = Gow/Page *The Garland of Philip* 549f.

κούρα γὰρ προῦπεμψε κόραις φόνον, ἄρσεσι δ' ἄρσην,
δισσαὶ γὰρ δισσάς ἔκτανον ἐβδομάδας.

anon. *AP* 309.2: πρέσβυν ἴσον κούροις, ἴσον ἀδόντα κόραις.
riddle ap. *AP* 14.38.1:

κτεῖνα κάσιν, κτάνε δ' αὖ με κάσις, θάνομεν δ' ὑπὸ πατρός.

Call. *h.* 5.71ff.: Ἰππω ἐπὶ κράνα Ἑλικωνίδι καλὰ ῥεοῖσα
λῶντο· μεσαμβρινὰ δ' εἶχ' ὄρος ἀσυχία.
ἀμφοτέραι λῶοντο, μεσαμβριναὶ δ' ἔσαν ὥραι,
πολλὰ δ' ἀσυχία τῆνο κατεῖχεν ὄρος.

Antim. fr. 113 = Call. fr. 801: λίες μὲν ῥα λῖεσσι²¹)

Peek *GVI* 1166.15f.: . . . καὶ τότε δὴ μ' ἐτέρη νόσος εἶλε κακίστη
τῆς προτέρης νούσου πούλυ τι χειρότερη.

S. *OC* 184: τόλμα ξεῖνος ἐπὶ ξένας.

Theoc. *AP* 7.661.3 = *epigr.* 11.3 Gow = G/P *HE* 3418:
εἶ μιν ἔθαψαν ἐταῖροι ἐπὶ ξείνης ξένον ὄντα.

Euenus *AP* 9.122.2ff. = G/P *GP* 2319ff.:

τέττιγ' ἀπτάνοις δαῖτα φέρεις τέκεσιν,
τὸν λάλον ἃ λαλόεσσα, τὸν εὖπερον ἃ πετρόεσσα,
τὸν ξένον ἃ ξείνα, τὸν θερινὸν θερινά.

Peek *GVI* 1917.2: ξείνισεν ἃ γενέτειρ' ἀργαλέοις ξενίοις.

Call. *h.* 1.6, 50f.: Ζεῦ, σὲ μὲν Ἰδαίοισιν ἐν οὐρεσὶ φασὶ γενέσθαι . . .
γέντο γὰρ ἑξαπιναῖα Πανακρίδος ἔργα μελίσσης
Ἰδαίοις ἐν ὄρεσσι

Peek *GVI* 1499.1: παῖ πατέρος σαντοῦ πατρὸς ἔχων[]

[Opp.] *cyn.* 4.304f.: θὲς δὲ παρὰ σκοπιῇσι, πυρίσπορε, Πενθήα ταῦρον,
ταῦρον μὲν Πενθήα δυσώνυμον.

Greg. Naz. c. 2.2.7.170, Migne 37.1564:

ἐκ περάτων ἐπὶ πεῖραθ' ἑαῖς παλάμῃσιν ἐγείρας

Ar. *Nub.* 1292ff.: κᾶτα πῶς
αὐτὴ μὲν [sc. ἡ θάλασσα], ὧ κακόδαιμον, οὐθὲν γίγνεται
ἐπιρρεόντων τῶν ποταμῶν πλείων, σὺ δὲ
ζητεῖς ποιῆσαι τὰργύριον πλέον τὸ σόν;

Call. *h.* 2.34f.: πολύχρυσος γὰρ Ἀπόλλων/καὶ πουλυκτέανος.

²¹) Very doubtful: λ. μὲν τοι λ. Choerob. in Theod. 1.191.12 Hilg. (Hdn. 2.697.26 Lentz): λ. μὲν τε λ. Et. Gen. ap. Miller *Mélanges* 207: λ. μὲν ῥα λ. Meineke: λ. μὲν ποίμεσσι Fraenkel: λ. μὲν λῖεσσι <φίλοι> Wyss. See Wyss ad loc.

Call. *h.* 3.225: *πότνια πουλυμέλαθρε, πολύπτολι, χαῖρε, Χιτώνη.*

Call. *h.* 6.2 = 119: *Δάματερ, μέγα χαῖρε, πολυτρόφε, πουλυμέδιμνε.*

riddle: *αἶνιγμα τῆς Σφιγγός* 1f. ap. codd. LA Soph., Σ E. *Ph.* 50, Athen. 10.456B:

*ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπον, οὐ μία φωνή,
καὶ τρίπον . . .*

Antim. frg. 99, 100²²): *†καδδε† Πύδην τε ῥέοντα*

Πύδητος κούρη τηλεκλείτου ποταμοῖο

Peek *GVI* 923.9f.: *πρὶν τόσα πενθῆ[σαι . . .*

πρὶν τόσσας ὠδεῖ[νας . . .

Call. *h.* 1.63f.: *ἐπ' ἰσαίῃ γὰρ ἔοικε*

πῆλασθαι· τὰ δὲ τόσσον ὅσον διὰ πλεῖστον ἔχουσι.

Call. *h.* 2.42: *τέχνη δ' ἀμφιλαφῆς οὐτις τόσον ὅσον Ἀπόλλων.*

Call. *h.* 2.94: *οὐδὲ πόλει τόσ' ἐνειμεν ὀφέλσιμα τόσσα Κυρήνη.*

Call. *h.* 6.29f.: *θεὰ δ' ἐπεμαίνετο χώρῳ*

ὅσον Ἐλευσῖνι, Τριόπα θ' ὅσον, ὀκκόσον Ἐννα.

A. R. 1.467f.: *οὐδέ μ' ὀφέλλει*

Ζεὺς τόσον ὀσσάτιόν περ ἐμὸν δόρυ.

Pi. *P.* 9.122f.: *παρθένον κεδνὰν χειρὶ χειρὸς ἐλὼν*

*ἄγεν ἱππευτῶν νομάδων δι' ὀμιλον.*²³)²⁴)

A. R. 2.243: *. . . ἀσχολόωντος ἐλὼν χειρὶ χειρὶ γέροντος*²⁴)

Greg. Naz. c. 1.2.2.660, Migne 37.360:

*καὶ χειρὶ χειρὸς ἐλοῦσα τεῆς ἄγε παστάδος εἴσω.*²⁴)

Orph. *Lith.* 95:

*καὶ μιν ἐλὼν χειρὶ χειρὶ προσηγύδων ὧδ' ἐπέεσσιν· . . .*²⁴)

Call. *h.* 3.110ff.: *Ἄρτεμι Παρθενίη Τιτυοκτόνε, χρύσεια μὲν τοι*

ἔντεα καὶ ζώνη, χρύσειον δ' ἐξεύξαιο δίφρον,

*ἐν δ' ἐβάλεν χρύσεια, θεή, κεμάδεσσι χαλινά.*²⁵)

Call. *h.* 4.260ff.: *χρυσέα τοι τότε πάντα θεμεῖλια γείνετο Δῆλε,*

χρυσῶ δὲ τροχόεσσα πανήμερος ἔρρεε λίμνη,

χρύσειον δ' ἐκόμησε γενέθλιον ἔρνος ἐλαίης,

*χρυσῶ δὲ πλήμυρε βαθὺς Ἴνωπὸς ἐλιχθεῖς.*²⁵)

²²) Distance between these fragments unknown.

²³) e-D || e-D--.

²⁴) Perhaps these passages reflect a lost epic source.

²⁵) Cf. Z 235f., *h.Ap.* 8ff. (quoted above, section [1]).

c) *Variant prosody before mute + liquid*

[Emped.] fr. 157, vol. 1 p. 373 D.-K.:

ἄκρον ἱατρὸν Ἀκρων Ἀκραγαντῖνον πατρὸς Ἀκρου
κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος ἀκροτάτης.

E. IT. 3f.: ἐξ ἧς Ἀτρεὺς ἐβλασταν· Ἀτρέως δὲ παῖς
Μενέλαος Ἀγαμέμνων τε.

[Theoc.] 8.5f.: πρᾶτος δ' ὦν ποτὶ Δάφνιν ἰδὼν ἀγόρευε Μενάλκας·
“μυκητᾶν ἐπίουρε βοῶν Δάφνι, λῆς μοι ἀεῖσαι;”

Theoc. 18.50ff.: Λατὼ μὲν δοίη, Λατὼ κουροτρόφος, ὕμνιν
εὐτεκνίαν, Κύπρις δέ, θεὰ Κύπρις, ἴσον ἔρασθαι/ἀλλάων.

Epich. fr. 296 Kaibel = ΣBT ad X414:

εἰμὶ νεκρός· νεκρὸς δὲ κόπρος, γῇ δ' ἢ κόπρος ἐστίν·
εἰ δὴ γῇ νεκρὸς ἐστ', οὐ νεκρὸς ἀλλὰ θεός.²⁶⁾

S. Ant. 1240f.: κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, τὰ νυμφικὰ/τέλη λαχών.

E. Ph. 881: πολλοὶ δὲ νεκροὶ περὶ νεκροῖς πεπτωκότες

S. OC 442f.: οἱ τοῦ πατρὸς, τῷ πατρὶ δυνάμενοι, τὸ δρᾶν/οὐκ ἠθέλησαν.

S. Ph. 296f.: ἀλλ' ἐν πέτροισι πέτρον ἐκτοίβων μόλις
ἔφην' ἄφαντον φῶς, δ καὶ σφύζει μ' αἶε.

Emped. fr. 90.1, vol. 1 p. 344 D.-K.:

ὦς γλυκὴ μὲν γλυκὴ μάρπτε, πικρὸν δ' ἐπὶ πικρὸν ὄρουσε.

S. OC 883: XO. ἄρ οὐχ ὕβρις τόδ'; KP. ὕβρις, ἀλλ' ἀνεκτέα.

S. Ph. 827: “Υπν' ὀδύνας ἀδαής, “Υπνε δ' ἀλγέων²⁷⁾

d) *Synizesis*²⁸⁾

S. Ai. 1129: μὴ νῦν ἀτίμα θεούς, θεοῖς σεσωμένος.

E. Cyc. 231: οὐκ ἦσαν ὄντα θεόν με καὶ θεῶν ἄπο²⁹⁾;

E. Andr. 1258: τὸ λοιπὸν ἤδη θεὸς συνοικήσεις θεᾶ.

E. Tr. 1280: . . . ἰὼ θεοί· καὶ τί τοὺς θεοὺς καλῶ;

E. Hel. 560: ὦ θεοί· θεὸς γὰρ τὸ καὶ γινώσκειν φίλους.

E. Ph. 608: ΠΟ. ἀδικία γ', ὦ θεοί. ET. Μυκήναις, μὴ νῦν ἄδ', ἀνακάλει
θεούς. .

E. Or. 418: δουλεύομεν θεοῖς, ὅτι ποτ' εἰσὶν οἱ θεοί.

E. fr. 292.7 Nauck: εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχροῦν, οὐκ εἰσὶν θεοί.

E. fr. 733.3 N.: . . . τὸ γὰρ χρεὼν μεῖζον ἢ τὸ μὴ χρεὼν.

²⁶⁾ Note, too, κόπρος — and —.

²⁷⁾ 4 da.

²⁸⁾ For variation of θεός see J. Diggle *Studies on the Text of Euripides* (Oxford 1981) 93.

²⁹⁾ Troch. tetr.

3. *Latin Poetry* In Latin opportunities for prosodic variation were strictly limited:

dicunt Eiarinon tamen poetae,
sed Graeci, quibus est nihil negatum
et quos Ἄρες Ἄρες decet sonare:
nobis non licet esse tam disertis
qui Musas colimus seueriores. (Mart. 9.11.13 ff.)³⁰⁾

Although they exploited to some extent Greek methods of variation, the Roman poets developed paronomasia and polyptoton³¹⁾ to achieve a similar effect. My examples in sections e)–h) are drawn chiefly from Ovid, who uses these devices more than any other poet. They are diagnostic only, and by no means exhaustive.

a) *Same word, variant prosody*

Ov. *Ex P.* 1.1.33 ff.: cum foret *Aeneae* ceruix subiecta parenti,
dicitur ipsa uiro flamma dedisse uiam:
fert liber *Aeneaden*, et non iter omne patebit?
at patriae pater hic, ipsius ille fuit.

Enn. 563, 564 Vahlen = frr. inc. 12–13 Warmington (p. 436):
contra *carinantes* uerba aeque obscena profatus
... neque me decet hanc *carinantibus* edere chartis.

Prop. 2.3.43 f.: siue illam Hesperiiis, siue illam ostendet *Eois*,
urit et *Eoos*, urit et Hesperios.³²⁾

V. *E.* 6.43 f.: his adiungit, Hylan nautae quo fonte relictum
clamassent, ut litus '*Hyla*, *Hyla*' omne sonaret.

Ter. *HT* 977: nil suscenseo
nec *tibi* nec *tibi*: nec uos est aequom quod facio mihi.

Lucr. 3.145: idque *sibi* solum per se sapit, id *sibi* gaudet.

Tib. 2.3.27: Delos *ubi* nunc, Phoebe, tua est, *ubi* Delphica Pytho?

Prop. 2.29.28: neu *sibi* neue *mihi* quae nocitura forent³³⁾

Ov. *Ib.* 105: terra *tibi* fruges, amnis *tibi* deneget undas.

³⁰⁾ Cf., in a different context, Lucil. 352 ff. Marx = 369 ff. Warm. 'aa' *primum longa*, 'a' *breuis syllaba*; nos tamen unum/hoc faciemus et uno eodemque ut dicimus pacto/scribemus pacem, *Pacideianum*, *aridum*, *acetum*,/Ἄρες Ἄρες *Graeci ut faciunt*. On prosodic license for intractable proper names see Ov. *Ex P.* 4.12, Kassel art. cit.

³¹⁾ For polyptoton in Greek see B. Gygli-Wyss *Das nominalische Polyptoton im älteren Griechisch* (Göttingen 1966).

³²⁾ Reflects ἑῷος, ἡῷος.

³³⁾ Double variation: see next section.

Stat. *Th.* 7.213f.: lacero tua lustra repleuit

funere: *ubi* fletus? *ubi* tunc ars tanta precandi? ³⁴⁾

Mart. 1.36.1f.: si, Lucane, *tibi* uel si *tibi*, Tulle, darentur
qualia Ladaei fata Lacones habent . . .

Tib. 2.6.31ff.: illa mihi sancta est, *illius* dona sepulchro
et madefacta meis certa feram lacrimis.
illius ad tumulum fugiam supplexque sedebo
et mea cum muto fata querar cinere.

Lucr. 4.1259: crassaque conueniant *liquidis* et *liquida* crassis.

Ov. *Ex P.* 3.1.113: morte *nihil* opus est, *nihil* Icarotide tela.

Ter. *Ph.* 950: nolo *uolo*; *uolo* nolo rursum; cape cedo.

Mart. 2.18.1: *capto* tuam, pudet heu, sed *capto*, Maxime, cenam.

Mart. 2.36.2: splendida sit *nolo*, sordida *nolo* cutis.

Mart. 7.60.7f.: te pro Caesare debeo rogare:
pro me debeo Caesarem rogare.

Mart. 11.12.2: dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Mart. 12.40.1f.: mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.

Cat. 64.37: *Pharsaliam* coeunt, *Pharsalia* tecta frequentant.³⁵⁾

Lucr. 4.194 = 6.1026: quae prouehat atque propellat.

Lucr. 5.850, 856: ut *propagando* possint procudere saecula
nec potuisse *propagando* procudere prolem

V. *E.* 3.78f.: Phyllida amo ante alias: nam me discedere fleuit
et longum 'formonse, *uale*, *uale*' inquit 'Iolla'.

b) *Variant forms of same word*

Ov. *H.* 2.31: iura, fides ubi nunc commissaque *dextera dextrae*? ³⁶⁾

Ov. *H.* 12.90: simplicis et *dextrae dextera* iuncta meae.³⁶⁾

Ov. *M.* 6.447f.: *dextera dextrae*/iungitur ³⁶⁾

Ov. *Ex P.* 4.7.43:

ut propius uentum est admotaque *dextera dextrae* ³⁶⁾

Cat. 63.60, 64: abero foro, palaestra, stadio et *gymnasiis*?
ego *gymnasi* fui flos, ego eram decus olei.

³⁴⁾ ubi fletus ως: ubi hi *P*: ubi hic *A*.

³⁵⁾ *Pharsaliam V* (*Ellis, Friedrich, Kroll, Mynors*): *Pharsalam Pontanus* (*Fordyce*). Perhaps *Phārsāliam*.

³⁶⁾ Imitated from *χερὶ χεῖρα*, etc.

Ov. *M.* 9.191f.: nec *mihi* Centauri potuere resistere, nec *mi*
Arcadiae uastator aper.

Prop. 2.29.28: *neu* sibi *neue* mihi quae nocitura forent.

Prop. 2.1.53f.: *seu* mihi Circaeο pereundum est gramine, *siue*
Colchis Iolciacis urat aena focis.

Ov. *H.* 2.123: *siue* die laxatur humus, *seu* frigida lucens
sidere, prospicio quis freta uentus agat.

Ov. *F.* 4.693f.: ille suam peragebat humum, *siue* usus aratri
seu curuae falcis *siue* bidentis erat.

Ov. *H.* 13.101: *siue* latet Phoebus *seu* terris altior exstat

Cat. 17.21: talis iste meus stupor *nil* uidet, *nihil* audit.³⁷⁾

Cat. 42.21: sed *nil* proficimus, *nihil* mouetur.

Cat. 64.146: *nil* metuunt iurare, *nihil* promittere parcunt.

V. *E.* 2.6f.: o crudelis Alexi, *nihil* mea carmina curas?
nil nostri miserere?

Sen. *Med.* 163: qui *nil* potest sperare, desperet *nihil*.

Mart. 2.3.1: Sexte, *nihil* debes, *nil* debes, Sexte, fatemur.

Juv. 6.212f.: *nil* umquam inuita donabis coniuge, uendas
hac obstante *nihil*.

Pl. *Capt.* 740: *periculum* uitae meae tuo stat *periculo*.

Lucil. 877 Marx = Warm.: cuius sei in *periculo* feceris *periculum*.

Prop. 2.25.47f.: cum *satis* una tuis insomnia portet ocellis
una *sat* est cuius femina multa mala.

Ov. *F.* 3.305ff.: uina quies sequitur, gelido Numa prodit ab antro
*uincla*ue sopitas addit in arta manus.

somnus ut abscessit, pugnando *uincula* temptant
rumpere: pugnantes fortius illa tenent.

Ov. *Tr.* 4.4.55f.: frigida me cohibent Euxini litora Ponti:
dictus ab antiquis *Axinus* ille fuit.³⁸⁾

c) *Variant prosody before mute + liquid*

Ov. *M.* 5.129f.: et Nasamoniaci Dorylas ditissimus *agri*,
diues *agri* Dorylas.

³⁷⁾ For variation of *nihil/nil* see A. E. Housman, 'Nihil in Ovid' *CR* 33 (1919) 58 = *The Classical Papers of A. E. Housman*, edd. J. Diggle and F. R. D. Goodyear 3 (Cambridge 1972) 1003.

³⁸⁾ Reflects ξείνος/ξένος.

V. A. 3.644ff.:

infandi *Cyclopes* [sc. habitant] et altis montibus errant.
 tertia iam lunae se cornua lumine complent
 cum uitam in siluis inter deserta ferarum
 lustra domosque traho uastosque ab rupe *Cyclopes*
 prospicio sonitumque pedum uocumque tremesco.

Hor. c. 1.32.11f.: et Lycum *nigris* oculis *nigroque*/crine decorum

Lucr. 4.1222: quae *patribus patres* tradunt a stirpe profecta.

V. A. 2.663: natum ante ora *patris, patrem* qui obtruncat ad aras.

Man. 2.684ff.: quae quamquam in partis diuisi quattuor orbis
 sidera *quadrata* efficiunt, non lege *quadrati*/censentur.

Lucr. 5.1164f.: suscipiendaque curarit sollemnia *sacra*,
 quae nunc in magnis florent *sacra* rebus locisque.

Ov. F. 4.749: siue *sacro* paui sediue sub arbore *sacra*.

Lucr. 4.402ff.: uix ut iam credere possint
 non *supra* sese ruere omnia tecta minari.
 iamque rubrum tremulis iubar ignibus erigere alte
 cum coeptat natura *supraque* extollere montis.

Lucr. 5.839:

androgynem, interutrasque nec *utrum, utrimque* remotum³⁹)

Stat. Th. 12.721f.: non clamor *utrimque*,/non *utrimque* tubae

Ov. M. 13.607f.: et primo similis *uolucris*, mox uera *uolucris*
 insonuit pennis.

d) *Synizesis*

Ov. M. 12.395f.: barbae color aureus, aurea/ex umeris . . . coma

e) *Prosody determined by following word* A common device. I give a few representative examples.

V. A. 6.791: *hic* uir, *hic* est, tibi quem promitti saepius audis.

Ov. M. 6.245ff.: ingemuere *simul, simul* incuruata dolore
 membra sòlo posuere, *simul* suprema iacentes
 lumina uersarunt, animam *simul* exhalarunt.

Ov. H. 11.25: cur umquam plus me, *frater*, quam *frater* amasti?

Ov. H. 11.61: et mihi 'uiue, *soror, soror* o carissima' aisti.

Ov. H. 7.191: Anna *soror, soror* Anna, meae male conscia culpae

³⁹) androgynum interutraque nec *utrum, utrimque* *Lachmann* (interutrasque *Munro*): androgynem inter utras nec utramque *utrumque Q* (ut utrumque O).

Ov. *H.* 16.356: ille uiris *diues*, *diues* abundat equis.

Ov. *Ex P.* 4.9.63: sic tu bis fueris *consul*, bis *consul* et ille.

f) *Paronomasia*

Ov. *F.* 2.559f.: nec tibi, quae cupidae matura uidebere matri,
comat uirgineas hasta recurua *comas*.

Ov. *H.* 21.90: *comuntur* nostrae matre iubente *comae*.

Man. 5.54: his *ducibus* caeco *ducuntur* in aequore classes.

Ov. *M.* 6.469f.: *facundum* *faciebat* amor, quotiensque rogabat
ulterius iusto, Progen ita uelle ferebat.⁴⁰)

Ov. *Ex P.* 4.9.47f.: nunc *facere* in medio *facundum* verba senatu
[sc. mens te uidebit]
publica quarentem quid petat utilitas.⁴⁰)

Ov. *AA.* 3.578: et sit in *infida* prodicione *fides*.

Ov. *Tr.* 1.5.63: ille habuit *fidamque* manum sociosque *fideles*.

Ov. *F.* 2.489f.: Iuppiter *adnuerat*; *nutu* tremefactus uterque
est *polus*.

Ov. *F.* 6.551f.: cur uetet ancillas accedere, quaeritis; *odit*,
principiumque *odii*, si sinat illa, *canam*.

Ov. *F.* 6.139f.: est illis *strigibus* nomen, sed nominis huius
causa, quod horrenda *stridere* nocte solent.

V. *A.* 6.247: *uoce uocans* Hecaten caeloque Ereboque potentem

Ov. *H.* 10.34: excitor et summa Thesea *uoce uoco*.

g) *Variation of mood/tense*

Ov. *AA.* 1.84: quique aliis *cauit*, non *cauet* ipse sibi.

Ov. *Tr.* 1.8.7: omnia iam *fient*, *fieri* quae posse negabant.

Ov. *Tr.* 3.10.31f.: quaque rates *ierant*, pedibus nunc *itur*, et undas
frigore concretas ungula pulsat equi.

Anth. Lat. 700.9, vol. 1 (2) p. 171 B.-R.:
hoc *iuuit*, *iuuat* et diu *iuuabit*.

Ov. *F.* 6.423: cura *uidere* fuit, *uidi* templumque locumque.

h) *Polyptoton* A few examples:

Ov. *F.* 1.72: nunc dicenda *bona* sunt *bona* uerba die.

Ov. *Tr.* 1.3.64: et *domus* et fidae dulcia membra *domus*.

Ov. *H.* 14.100: diues eras, *nuda nuda* recumbis humo.

Ov. *Tr.* 4.2.15: plebs *pia* cumque *pia* laetetur plebe senatus.

⁴⁰) *Facundus* is from *fari*; but cf. *Thes. ling. Lat.* 6.157.60, Isid. 10.95
facundus dictus quia facile fari possit, Bömer on Ov. *M.* 4.469.